

Oponentský posudek k bakalářské práci Karin Košíkové
"Morfologické typy vybraných údolí Vysokých Sudet",
zpracované na Katedře fyzické geografie a geoekologie, Př F UK v Praze

vedoucí práce: RNDr. Marek Křížek, PhD

Předložená bakalářská práce je poměrně rozsáhlá, skládá se z 60 stran vlastní práce a 8 stran přílohy A, 11 obrázků a 8 tabulek. Práce si v úvodu dává za cíl vytvoření genetické klasifikace údolí na základě rešerše literatury, dále vymezení morfometrických charakteristik vhodných pro studium údolí, a v neposlední řadě vlastní analýzu těchto charakteristik na vybraném území Králického Sněžníku na základě podélných a příčných profilů.

Rešeršní část (kap. 2) o typech údolí podle geneze a tvaru příčných a podélných profilů je poměrně rozsáhlá a velmi kvalitně zpracovaná. Nutno vyzdvihnout, že obsahuje množství zahraničních pramenů. Autorka v ní prokázala dobrou schopnost práce s odbornou literaturou. Nutno však podotknout, že autorka pouze přejímá genetickou typologii údolí (viz citace Kunskeho 1935 na s. 10), a naopak v ní v dalším textu ještě vynechává tektonická údolí. Nejde tedy tak o **vytvoření genetické klasifikace**, které si klade za cíl v úvodu. Jedná se však patrně spíše o nepřesné vyjádření cílů práce. Nedostatkem je také nekonzistence v citacích, v zásadě však citovaná literatura odpovídá seznamu použité literatury. Zařazení badlandů do eolických údolí jen na základě jejich výskytu v aridní oblasti není také úplně šťastné.

Kapitola 3 Morfometrické analýzy by zřejmě snesla vhodnější název Metody. V úvodu se u vyčtených cílů autorka zmiňuje také o příčných profilech vybraných zkoumaných údolí, které však ani kapitola Morfometrické analýzy ani vlastní analýza již neobsahuje.

Kapitola 4 Charakteristika zájmového území obsahující FG poměry území zahrnuje také vlastní údaje o sklonitosti a expozici svahů. Kromě chyb v citacích autorka opomenula zařazení citace Čarvaš 2009 do seznamu literatury a uvést citaci geologické a půdní mapy do obrázků 4 a 7. V seznamu použité literatury cituje tyto mapy mezi mapovými podklady bez správného uvedení jejich autorů, resp. redaktorů mapových listů.

V kapitole 5 Výsledky autorka prezentuje statistickou analýzu měřených charakteristik podélných profilů studovaných údolí, zejména jejich vzájemnou korelaci. Na základě této korelace vymezuje 4 třídy údolí se společnými charakteristikami. Samotnými výsledky analýzy pro jednotlivá údolí se již nezabývá.

Kapitola 6 Diskuze hodnotí použité metody a charakteristiky. Autorka se snaží také o zhodnocení vlivu tektoniky, ne však úplně srozumitelně. Není jasně v textu odlišen obecný vliv na údolí od výsledků v konkrétním zkoumaném území. Škoda, že se autorka v rešerši nezabývala také tektonickými údolními a vlivem tektoniky na vývoj údolí. Poněkud rozporuplně působí zmínka o výrazné konvexitě v podélném profilu údolí jako výsledku zpětné eroze způsobené tím, že vodní tok sleduje oslabenou tektonickou poruchu. Zmiňuje, že většina údolí v Králickém Sněžníku vykazuje tuto výraznou konvexitu. Podélné profily zkoumaných údolí v příloze A tomu však nikterak neodpovídají. Diskutuje tedy autorka jiná než zkoumaná údolí? V závěru navíc naopak tvrdí, že tektonicky predisponovaná údolí ve zkoumaném území jsou přeměněna činností zpětné eroze, a proto mají údolí naopak konkávní profil. Z textu vyplývá, že autorka ve skutečnosti nezná příčiny daných tvarů podélných profilů zkoumaných údolí. To je však zcela pochopitelné, neboť výsledky její analýzy nestačují na takovéto závěry a ani nebyly cílem práce. Vhodnější by byla detailní analýza nenormovaných podélných profilů srovnávaná s litologicko-strukturními poměry na

konkrétních úsecích údolního profilu. Konvexní úseky v rámci profilu lokalizované na mapě by pak mohly odhalit např. výzdvihové tendence v území. Z obr. 10 je patrné, že autorka prodloužila podélné profily až na rozvodí, tedy v mnohých případech za pramennou oblast až na vrcholovou část hřebene, tedy není divu, že některé horní úseky vyobrazených podélných profilů jsou konvexní. Příčina je však jinde.

Formální stránka: formálních chyb ani jazykových a stylistických nesrovnalostí se v práci nevyskytuje mnoho, v textu jsou vyznačeny. Poměrně četné jsou však chyby v citacích a jejich redundance, byly též vyznačeny v textu.

Obrázky jsou až na výjimky v postačující kvalitě, ne vždy je však na ně odkazováno v textu. Obrázek 3 znázorňující mapu zájmového území měl být podrobnější a obsahovat vyznačené všechny zkoumané toky. Obsahuje takto jen základní toky a generalizované vrstevnice, které nejsou ani na jediné místo označeny a v legendě chybí údaj o jejich intervalu. U některých převzatých obrázků (mapové podklady v obr. 4 a 7) chybí citace zdroje. V obr. 10 nesouhlasí legenda a žluté písmo v mapě je nečitelné. Příloha A postrádá legendu.

Předložená bakalářská práce Karin Košíkové splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Autorka prokázala nejen schopnost práce s odbornou literaturou, ale také s vlastními analyzovanými daty, která statisticky vyhodnotila a doplnila diskuzí. Proto i přes několik výše uvedených výhrad a připomínek navrhuji přijmout práci k obhajobě a hodnotit ji jako výbornou.

Připomínky a dotazy k práci:

str. 12 – „ledovcová eroze více ovlivnila geologické struktury“. Jakým způsobem?

str. 27 – u indexu konkavity podle Langbeina (1964) je zřejmě zaměněn podélný profil za příčný. V diskuzi také autorka zmiňuje, že z nedostatku přesných měření příčných profilů nezjišťovala konkavitu podélných profilů. V případě, že nejde o záměnu, jakým způsobem si autorka myslí, že příčný profil údolí může ovlivnit konkavitu podélného profilu?

str. 28 – u SM indexu není jasně popsáno co vyjadřuje a k čemu slouží

str. 37 – citace Demek, Kopecký 1999 za zmíněním obrázku sestaveného z vlastních výsledků je matoucí

str. 38 – citovaný Atlas podnebí není v seznamu literatury

str. 54 – autorka navrhuje do budoucna ověřit závěry práce doplněním studia geologického podloží a charakteru půd s ohledem na jejich vzájemné prostorové uspořádání a zrnitost. Pokud se nejedná o chybnou formulaci, jakým způsobem autorka myslí, že zrnitost půd může ovlivnit podélný profil údolí?

V Praze dne 14. 6. 2011

Oponent:

RNDr. Petra Štěpančíková, Ph.D.
ÚSMH AV ČR
tel. +420 2 66009328
stepancikova@irms.cas.cz